

Γράμμα του Διευθυντή Σύνταξης

Το Μυρμήγκι, ο Τζίτζικας και η Αξιοκρατία. Τι δεν Διδάσκει ο Μύθος του Αισώπου

ΠΑΝΟΣ Ε. ΒΑΡΔΑΣ

Καρδιολογική Κλινική, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ηρακλείου

Ανήκω σ' αυτήν τη γενιά και σ' εκείνη την κοινωνική ομάδα, όπου απλές αξίες, όπως η πίστη και η δικαιοσύνη του καλού, η επιβράβευση της εργατικότητας και η απόρριψη του πονηρού γαλούχησαν τις παιδικές ψυχές μας.

Κάθε φορά, στο μύθο του Αισώπου με το εργατικό μυρμήγκι και τον καιροσκοπό τζίτζικα, η δικαιοσύνη για το πρώτο ήταν μία δογματικά μονοσήμαντη λύση.

Αυτά τα απλοϊκά, ίσχυαν σε μία μικρή νησιωτική κοινότητα, όπως το χωριό μου, σαράντα χρόνια πριν, όταν οι κοινωνικές, οικονομικές, ηθικές και πολιτιστικές αντιλήψεις είχαν σημαντικά λιγότερο οικονομικό χαρακτήρα και η αμφισβήτηση σαν κυρίαρχο στοιχείο ζωής, περιοριζόταν, κυρίως στα κείμενα ορισμένων διανοούμενων.

Σήμερα η αμφισβήτηση, συχνά γυμνή από κάθε ιδεολογική γοητεία, αλλά επιθετική όσο ποτέ στην καθημερινή πρακτική, ενδυναμώνει ακραίες συμπεριφορές, ευτελίζει αξίες και συγχέεται ολοένα και περισσότερο με την απαξίωση. Το τελευταίο είναι νομίζω τραγικό.

Αυτό, γιατί η αμφισβήτηση, ως κυρίαρχο στοιχείο φιλοσοφικής αναδιαμόρφωσης, ταυτίζεται σημαντικά με τη δημιουργία. Αντίθετα, η απαξίωση έχει χαρακτήρα ισοπεδωτικό και διαλυτικό, αναδεικνύεται συχνά χωρίς τον ελάχιστο ιδεολογικό μανδύα, και επιτρέπει σε άνομα και θολά συμφέροντα να επιβάλλονται. Η Ιατρική, ως επιστήμη και πράξη με ιδιαίτερες απαιτήσεις, επέτρεπε λογικά αισιοδοξία ότι θα διατηρούσε επί μακρόν τον αξιακό χαρακτήρα, που οι δομές της, η ηθική της και η αποστολή της δικαιολογούσαν.

Πλάνη. Η Ιατρική απαξιώνεται, όχι ως επιστήμη,

αλλά ως εφαρμογή, εξυπηρετούμενη σήμερα από ένα αμφισβητήσιμο σύνολο προσώπων, μεθόδων και πρακτικών. Στη χώρα μας. Πιστεύω όμως και ευρύτερα.

Εστιάζοντας στην ποιότητα των προπτυχιακών σπουδών των ιατρικών σχολών μας, στο κύρος των Πανεπιστημίων εκτός της χώρας, που σημαντικός αριθμός επέλεξε να φοιτήσει, στα αποτελέσματα των εξετάσεων των τελευταίων για την αναγνώριση των τίτλων σπουδών τους, και στην ποιότητα της εκπαίδευσης, για την απόκτηση της κάθε ειδικότητας, ειλικρινά νοιώθω θλίψη και απογοήτευση. Είναι προφανές, ότι τουλάχιστον στη χώρα μας, αλλά εκτιμώ και ευρύτερα, η ιατρική βιώνει ουσιαστική απαξίωση. Η αξιοκρατία έχει χαθεί από καιρό, καθώς ένας σημαντικός αριθμός συμφερόντων επέτρεψαν τα τελευταία τριάντα χρόνια, την παραγωγή χιλιάδων ιατρών και συνέβαλλαν ώστε να αποδομηθεί σημαντικά ολόκληρο το αξιακό σύστημα που εξασφάλιζε ποιοτικούς τίτλους σπουδών.

Μοιραία, η πληθώρα ιατρών (4,4/1000 κατοίκους, το υψηλότερο ποσοστό στην Ευρώπη) οδήγησε στην ανεργία και συχνά στη διαφθορά. Πέρα όμως από την αναγνωρίσιμη απαξίωση στο ευρύτερο σώμα, είναι εξαιρετικά ανησυχητικό το γεγονός ότι συχνά η ανάδειξη καθηγητών των ιατρικών σχολών και διευθυντών στο εθνικό σύστημα υγείας, ελάχιστα συνάδει με την αξιοκρατία.

Αντίθετα, οι επιλογές εξυπηρετούν πολιτικούς φίλους, παρέες και ομάδες, που συχνά εξυπηρετούν το παιχνίδι της κάθε είδους εξουσίας. Αν όμως, η σχετική απαξίωση των προπτυχιακών σπουδών και των τίτλων είναι ανησυχητικό γεγονός, η μη ανάδειξη των ικανοτέρων στις ηγετικές θέσεις του συστήματος, θα έχει κυριολεκτικά καταστροφικές μεσο-

πρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες. Ας εξετάσουμε τις ουσιαστικότερες. Είναι πρώτα, το παράδειγμα, που δίδεται στους νεότερους, τους εργατικούς και τους επιμελείς. Τους γίνεται φανερό ότι, η επιτυχία τους ελάχιστα θα συναρτηθεί με την εργατικότητά τους, αλλά αντίθετα συνδέεται με τις κάθε είδους κοινωνικές και πολιτικές ομαδοποιήσεις.

Επέκεινα, τα περιορισμένης αξίας διευθυντικά

στελέχη, αποδεικνύονται καθημερινά ανεπαρκή να οργανώσουν μοντέλα ανάπτυξης, να προσαρμοστούν στις σύγχρονες ανταγωνιστικές απαιτήσεις και να εμπνεύσουν τους νεότερους.

Ο μύθος του Αισώπου ανατρέπεται στη χώρα του. Το κάθε τζίτζι διδάσκει πλέον ότι ανεξάρτητα, Καλοκαίρι ή Χειμώνα, η ευκαιριακή πολιτική είναι αυτή που θα επιβραβεύεται.